

بررسی عوامل مؤثر در انتخاب تأمین‌کنندگان پایدار در شرکت سایپا

عبدالحمید صفایی قادیکلائی^{۱*}، مهرداد مدهوشی^۲ احمد جمالیان^۳

دانشگاه صنعتی مازندران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۱۱/۱۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۰۱/۲۹

چکیده

امروزه تضمین توسعه پایدار هر کشور منوط به حفظ و استفاده بهینه از منابع محدود و قابل جایگزین در آن کشور شده است و اقدامات گوناگونی برای مواجهه با این مسئله توسط دولت‌ها انجام گرفته است. هدف اصلی این پژوهش شناسایی و انتخاب عوامل مؤثر بر «انتخاب تأمین‌کننده پایدار» در صنعت خودرو است. پژوهش حاضر از نظر هدف «کاربردی» و از نظر شیوه‌ی گردآوری اطلاعات «توصیفی» است. در این پژوهش برای انتخاب عوامل مؤثر، پس از بررسی ادبیات نظری پژوهش ۵۸ شاخص برای ارزیابی تأمین‌کننده پایدار شناسایی شدند که پس از بررسی خبرگان زنجیره تأمین در صنعت خودرو تنها ۱۷ شاخص مناسب تشخیص داده شدند. نتایج پژوهش مدلی جامع برای انتخاب تأمین‌کنندگان پایدار در صنعت خودرو ارائه کرده است که می‌تواند مورداستفاده صنعت گران و پژوهشگران قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: انتخاب تأمین‌کنندگان، زنجیره تأمین پایدار، روش وزن دهی پرسشنامه‌ای، صنعت خودرو، شرکت سایپا.

۱- مقدمه

در عصر حاضر زنجیره تأمین سهم بزرگی از فعالیت‌های بشری را به خود اختصاص می‌دهد [۱]. در مدیریت زنجیره تأمین، تصمیم انتخاب تأمین‌کننده یکی از مسائل کلیدی است که توسط مدیران خرید و عملیات برای کمک به حفظ جایگاه رقابتی سازمان‌هاست [۲]. جهانی‌شدن، برون‌سپاری و آفشورینگ به این فشار رقابتی افزوده‌اند تا جایی که انتخاب تأمین‌کنندگان به مسئله‌ای کلیدی‌تر تبدیل شده است. روابط تأمین‌کننده مبتنی بر قیمت و محصول مصرفی برای تأمین‌کنندگان مواد کلیدی نمی‌تواند در طولانی‌مدت جذاب باشد، مخصوصاً تأمین‌کنندگانی که بر عملکرد محیطی و اجتماعی نیز تأکید دارند [۳]. با توجه به تصمیمات استراتژیک منبع یابی، سازمان‌ها نیاز دارند که معیارهای ملموس و غیرملموس را در هر تحلیلی که مرتبط با شناسایی و انتخاب شرکاست را با استفاده از تکنیک‌های پیشرفته‌تری در نظر بگیرند [۴]. یک شرکت باید به اثرات زیست‌محیطی در سراسر زنجیره تأمین، از جمله انتخاب تأمین‌کنندگان، توزیع‌کنندگان و همکاران و آگاهی مشتری توجه داشته باشد. این تعامل کاربردی باید در سراسر زمینه‌های کاربردی یک شرکت شامل استراتژی، طراحی محصول، تولید و مدیریت موجودی، بازاریابی و توزیع و پیروی از مقررات وجود داشته باشد [۵]. در گزارشی تحت عنوان «آینده مشترک ما» در کمیسیون جهانی توسعه و محیط‌زیست این مفهوم به صورت شناخته‌شده و عمومی در آمده است. در این گزارش توسعه پایدار به صورت زیر تعریف شده است: «توسعه پایدار آن نوع از توسعه است که نیازهای نسل حاضر را تأمین می‌کند بدون اینکه توانایی نسل‌های بعدی را در برآورده ساختن نیازهایشان تضعیف نماید» [۶]. در بطن این تعریف کلی مفاهیمی همچون تبیین تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بر محیط‌زیست، اطمینان از امنیت غذایی، اطمینان از تأمین نیازهای ضروری انسان‌ها و حفاظت از منابع تجدیدناپذیر وجود دارد [۷]. متأسفانه این تعریف بسیار کلان بوده و در

۱- دانشیار، مدیر گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه مازندران، نویسنده مسئول، پست الکترونیک: ab.safaei@umz.ac.ir نشانی: مازندران- دانشگاه صنعتی مازندران- گروه مدیریت صنعتی.

۲- استاد، عضو هیئت علمی گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه مازندران، پست الکترونیک: mmadhoshi@yahoo.com

۳- کارشناسی ارشد، فارغ التحصیل مدیریت صنعتی، دانشگاه مازندران، پست الکترونیک: jamalian.ahmad11@gmail.com